

Forslag til budget 2018 for Region Midtjylland

0. Indledning

Økonomaftalen for 2018 mellem regeringen og Danske Regioner blev indgået 6. juni 2017. Økonomaftalen bidrager med et råderum i budget 2018 i Region Midtjylland på 69,2 mio. kr. Økonomaftalen indeholder et omprioriteringsbidrag på administrationen på 12,8 mio. kr. i Region Midtjylland.

Dato 04-08-2017

Philip Johnsen

Tel. +45 7841 0409

Philip.johnsen@stab.rm.dk

Kriterierne for bloktilskuddet til regionerne er blevet genberegnet, og på baggrund af genberegningen er bloktilskuddet til Region Midtjylland i 2018 øget med 91,6 mio. kr.

Sagnr: 1-21-78-1-17

Side 1

En gennemgang af budgetbehovet på sundhedsområdet viser, at der i 2018 er stigende udgifter til især hospitalsmedicin, nye behandlinger, respiratorpatienter i eget hjem samt afledte udgifter i forbindelse med alle nye hospitalsbyggerier.

I forslag til budget 2018 er der afsat en pulje på 12,7 mio. kr. til politisk prioritering i forbindelse med budgetforligsdrøftelserne 4. september 2017.

Flerårsoversigten for sundhedsområdet viser, at der er en forventet ubalance på 204,4 mio. kr. i 2019. Ubalancen er mindre i de efterfølgende år.

Anlægsrammen for Region Midtjylland er i økonomaftalen fastsat til 514,2 mio. kr.

Udkast til investeringsplan for 2017-2026 er vedlagt og drøftes yderligere på regionsrådets temamøde 21. august 2017. Forslag til investeringsplan forelægges i forbindelse med budgetforligsdrøftelserne 4. september 2017. Det endelige forslag til investeringsplan behandles politisk i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2018.

Den økonomiske ramme til kvalitetsfondsprojekterne i Region Midtjylland er i økonomaftalen fastsat til 1.188 mio. kr.

På socialområdet er der i Rammeaftalen for 2016 besluttet, og bekræftet i Rammeaftale for 2018, at der i perioden 2016-2018 skal foretages en reduktion af taksterne på minimum 3 %. Takstreduktionen er fuldt ud gennemført i 2017.

På det regionale udviklingsområde er den økonomiske ramme reduceret med 1 % som følge af omprioriteringsbidraget. Omprioriteringsbidraget for Region Midtjylland er på 5,9 mio. kr.

I forslaget til budgetrammer er det forudsat, at Regional Udviklings andel til den kollektive trafik ikke må stige i 2018 og frem. Det betyder, at der i forhold til Midttrafiks høringsbudget for 2018 skal gennemføres en tilpasning af det regionale rutenet på 34-35 mio. kr.

I forslag til budget 2018 er der på sundhedsområdet et træk på likviditeten på 148,8 mio. kr. Likviditetstrækket kommer især af, at Region Midtjylland ikke får fuld finansiering til renter og afdrag.

Notatet har følgende afsnit:

1. Forslag til budget 2018 for Sundhed
2. Forslag til budget 2018 for Regional Udvikling
3. Forslag til budget 2018 for Social og Socialundervisningsområdet
4. Forslag til budget 2018 for Fælles formål og administration
5. Forslag til budget 2018 for Finansielle poster
6. Likviditet i budget 2018
7. Flerårsbudgettet for sundhedsområdet
8. Tidsplan for den videre behandling af budget 2018

1. Forslag til budget 2018 for Sundhed

1.1 Driftsbudget for sundhed

Tabellen nedenfor er en oversigt over forslag til politiske prioriteringer i budget 2018. Bundlinjen på tabellen udviser et nul - dvs. at Region Midtjylland budgetterer på den aftalte budgetramme fra økonomiaftalen.

De politiske prioriteringer er inkl. en pulje på 12,7 mio. kr. til politisk prioritering i forbindelse med forligsdrøftelserne for budget 2018. Nedenfor er en gennemgang af tabellen.

Tabel: Politiske prioriteringer i budget 2018

Mio. kr.	Budget 2018
Økonomiaftale 2018	-69,2
Bloktilskudsfordeling	-91,6
Spareplan 2015-2019	-96,7
Hospitalsmedicin	80,0
Nye behandlinger	30,0
Praksissektor	20,0
Tilskudsmedicin	-32,0
Respiratorpatienter i eget hjem	43,0
Patientforsikring	8,0
Bløderpatienter	-6,0
Tjenestemandspension	14,0
Udmøntning af omprioriteringsbidrag	-12,8
Dansk Center for Partikelterapi	12,3
Spydspidsområder AUH	5,0
Pulje til evt. udvidelse af hospice	1,0
Indkøbsbesparelser	-10,0
Førstehjælpsordning (præhospital)	0,2
Privathospitaler	-1,0
Telemedicin	1,0
Afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier	96,1
Valg i 2017	-4,0
Pulje til politisk prioritering/forligsdrøftelser	12,7
I alt	0,0

Økonomiaftale 2018

Regeringen og Danske Regioner indgik 6. juni 2017 økonomiaftalen for 2018. Økonomiaftalen bidrager til råderummet i Region Midtjylland med 69,2 mio. kr. Tabellen nedenfor viser den overordnede økonomi i økonomiaftalen.

Tabel: Økonomiaftale 2018

Mio. kr.	Hele landet	Region Midtjylland
Realvækst i ØA18	-500,0	-106,7
Omprioriteringsbidrag sundhed	60,0	12,8
Aftale om SSI	28,0	6,0
Finansiering af fælles projekter (IT og digitalisering)	20,0	4,3
Aftale om effektiviseringsgevinster i ØA17	0,0	14,4
I alt	-392,0	-69,2

Der er en realvækst på sundhedsområdet i regionerne på 500 mio. kr. I Region Midtjylland er der en realvækst på 106,7 mio. kr. Til sammenligning var realvæksten i 2017 i Region Midtjylland på 42,7 mio. kr. og i 2016 var realvæksten i Region Midtjylland på 225 mio. kr.

I økonomiaftalen indgår et omprioriteringsbidrag på 1 % af administrationen på sundhedsområdet. På landsplan er omprioriteringsbidraget på 60 mio. kr. I Region Midtjylland er omprioriteringsbidraget på 12,8 mio. kr.

I økonomiaftalen er der aftalt landsdækkende IT- og digitaliseringsinitiativer for i alt 20 mio. kr., hvoraf Region Midtjyllands andel er på 4,3 mio. kr.

Det er aftalt i økonomiaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omforderes på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Denne aftale betyder, at Region Midtjylland skal aflevere 14,4 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland mister over de ni år i alt 130 mio. kr. til de andre regioner på denne aftale.

Bloktilskudsfordeling

Bloktilskuddet fordeles ud fra et udgiftsbehov, der er bestemt dels fra aldersbestemte kriterier og dels socioøkonomiske kriterier. De aldersbestemte kriterier fordeler 77,5 % af bloktilskuddet, mens de socioøkonomiske kriterier fordeler 22,5 %.

Hvert år genberegnes bloktilskudsfordelingen som følge af ændringer i befolkningssammensætningen. Forskydninger i fx antal indbyggere, antal psykiatriske patienter, alderssammensætningen samt i antal borgere på overførselsindkomst imellem regionerne medfører, at fordelingsnøglen ændrer sig fra år til år.

I 2018 modtager Region Midtjylland 91,6 mio. kr. mere i bloktilskud end hvis fordelingen havde været uændret fra 2017. De socioøkonomiske kriterier er ansvarlige for 66,5 mio. kr. af stigningen, hvoraf ændringer i andelen af familier på overførselsindkomst har størst betydning. De 25,1 mio. kr. af stigningen skyldes udviklingen i de aldersbestemte kriterier, hvor det især har betydning, at Region Midtjylland har fået en større andel af den samlede befolkning.

Der er vedlagt et bilag, der uddyber udviklingen i bloktilskudsfordelingen.

Spareplan 2015-2019

Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Venstre indgik juni 2015 aftale om spareplan 2015-2019.

Spareplanen medfører store besparelser i årene 2016 til 2019, hvilket fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel: Besparelser i spareplanen 2015-2019

Mio. kr.	2016	2017	2018	2019
Besparelser i budgetrammer	-512	-602	-699	-756

I 2016 blev budgetrammerne reduceret med 512 mio. kr. og i budget 2017 bliver budgetrammerne reduceret med yderligere 90 mio. kr.

I budget 2018 er budgetrammerne reduceret med 96,7 mio. kr. og i 2019 reduceres budgetrammerne med yderligere 57 mio. kr.

Hospitalsmedicin

Området prioriteres med 80 mio. kr., da det er den forventede stigning i udgifterne til hospitalsmedicin fra 2017 til 2018.

Nye behandlinger

I lighed med tidligere år prioriteres der 30 mio. kr. i budget 2018 til nye behandlinger.

Praksissektor

I den seneste økonomirapportering i 2017, er der et mindreforbrug på området på 15,4 mio. kr. Skønnet indeholder puljemidler på 24,9 mio. kr. fra overførselssagen fra 2016. Samlet set er der således et strukturelt merforbrug på 9,5 mio. kr., da overførslen fra 2016 er en "engangsindtægt".

Udover at dække det strukturelle merforbrug fra 2017 på 9,5 mio. kr., budgetteres der med en mindre realvækst til praksisområdet. Samlet set prioriteres der yderligere 20 mio. kr. til området i budget 2018.

Tabel: Budget 2018 for praksis

Mio. kr.	Budget 2018
Strukturelt merforbrug i 2017	9,5
Realvækst i 2018	10,5
I alt	20,0

Indeholdt i realvæksten i 2018 er et forventet fald i udgifterne til tandlægerne, idet det forventes, at udgifterne til tandlæger tilpasses den forudsatte økonomiske ramme på området.

I budgettet til praksis indgår 2 mio. kr. til Praksisforskningsfonden.

Tilskudsmedicin

På baggrund af økonomirapporteringen i 2017 kan området reduceres med 32 mio. kr. i 2018.

Respiratorbehandling i eget hjem

Udgifterne til respiratorbehandling i eget hjem har gennem flere år været stigende. På grund af et stadigt stigende antal patienter, er der behov for at prioritere yderligere 43 mio. kr. til området.

Patientforsikring

I 2017 blev budgettet til patientforsikring reduceret med 15 mio. kr. Der har efterfølgende været stigende udgifter til området. Der er derfor behov for at tilføre området 8 mio. kr. i 2018.

Bløderpatienter

På baggrund af økonomirapporteringen i 2017 kan området reduceres med 6 mio. kr. i 2018.

Tjenestemandspension

Der har gennem de seneste år været en stigning i antallet af tjenestemænd, der er gået på pension. Der er behov for yderligere 14 mio. kr. på budgettet i 2018 for at skabe balance på området.

Udmøntning af omprioriteringsbidrag

I økonomiaftalen indgår et omprioriteringsbidrag på 1 % af administrationen på sundhedsområdet. På landsplan er omprioriteringsbidraget på 60 mio. kr. I Region Midtjylland er omprioriteringsbidraget på 12,8 mio. kr. Omprioriteringsbidraget på de 12,8 mio. kr. udmøntes i budget 2018. Regionsrådet forelægges forslag til udmøntningen af omprioriteringsbidraget senere på året.

Dansk Center for Partikelterapi

I budget 2016 og 2017 er der i alt afsat 13 mio. kr. til Dansk Center for Partikelterapi. I budget 2018 afsættes der yderligere 12,3 mio. kr. til uddannelse og igangsætning af driften af centret. Der vil være behov for yderligere driftsmidler i de kommende år.

Aarhus Universitetshospital – spydspidsområder

I budget 2017 var det besluttet at prioritere 15 mio. kr. over tre år til udviklingen af Aarhus Universitetshospitals spydspidsområder. I budget 2017 blev der prioriteret 5 mio. kr., og i budget 2018 og 2019 skal der hvert år afsættes yderligere 5 mio. kr.

Pulje til evt. udvidelse af hospice

Det er på regionsrådsmødet 26. april 2017 besluttet at ansøge om tilskud til i alt fire hospicepladser fra regeringens satspulje for hospiceområdet. Der vil være behov for en regional medfinansiering af driften på mellem 1,0 og 1,3 mio. kr., såfremt der oprettes én plads, hvorfor der er afsat en pulje på 1 mio. kr. Såfremt der opnås tilskud til flere pladser, opnås der stordriftsfordele. Der budgetteres derfor i budget 2018 med en pulje på 1,0 mio. kr. til en evt. udvidelse af hospicepladser.

Indkøbsbesparelser

Der er et yderligere besparelspotentiale i Region Midtjylland på indkøbsområdet på 10 mio. kr. i 2018. Besparelserne vil kunne findes ved tiltag med yderligere konkurrenceudsættelse af både varer og tjenesteydelser, bedre leverandør- og kontraktstyring, indkøberadfærd og et

øget samarbejde med øvrige regioner om fælles udbud, øget digitalisering samt optimering af indkøbsprocesser.

Førstehjælperordning (præhospital)

Der blev i 2017 givet en engangsbevilling til 1-1-2-førstehjælperordningen, hvorefter det på regionsrådsmødet 24. august 2016 blev besluttet, at udgifterne til fortsat drift af ordningen skulle indgå i budgetlægningen for 2018. Der budgetteres derfor i budget 2018 med 0,2 mio. kr. til 1-1-2-førstehjælperordningen.

Privathospitaler

Der er foretaget en vurdering af mulighederne for at reducere udgifterne til privathospitaler i 2018.

På baggrund af denne vurdering er der mulighed for at reducere udgifterne til privathospitaler med 1 mio. kr. ved at gennemføre udbud på dele af plastikkirurgi, der i dag varetages af privathospitalerne.

Området reduceres således med 1 mio. kr. i budget 2018.

Telemedicin

I økonomiaftalen for 2018 er regeringen, Danske Regioner og KL enige om, at udbredelsen af telemedicin til borgere med KOL er væsentligt for at styrke det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Parterne er derfor enige om at prioritere indsatsen højt og sikre en landsdækkede udbredelse af digitale løsninger inden udgangen af 2019.

På den baggrund prioriteres der 1 mio. kr. til telemedicin i budget 2018.

Afledte udgifter ifbm. alle nye hospitalsbyggerier

Der er behov for at prioritere 96,1 mio. kr. i budget 2018 til afledte udgifter til alle nye hospitalsbyggerier. Der er generelt tale om kendte tal, hvor der mellem årene kan være mindre forskydninger. Tabellen nedenfor viser en oversigt over udgifterne.

Tabel: Afledte udgifter ifbm. alle nye hospitalsbyggerier

Mio. kr.	Budget 2018
OPP psykiatri	30,0
Stigende leasingydelse	13,5
Driftsanskaffelser	8,5
Midler til drift af nye bygninger	8,2
Pulje til uforudsete udgifter	39,0
Flytterelaterede udgifter	-3,1
I alt	96,1

I forbindelse med udflytning af Psykiatrisk hospital i Risskov til DNU, og at hospitalet opføres som et OPP-projekt, afsættes der i budget 2018 30 mio. kr. til betaling af OPP-kontrakten. I budget 2019 er der behov for yderligere midler.

Der er afsat yderligere midler til leasingudgifter på 13,5 mio. og driftsanskaffelser på 8,5 mio. kr. med udgangspunkt i investeringsplanen.

Der er afsat 8,2 mio. kr. til hospitaler, der får et øget antal bygningskvadratmeter og dermed også større udgifter til bygningsdrift.

Der er afsat 39 mio. kr. til uforudsete udgifter.

Der er i samarbejde med hospitalerne lavet et skøn over flytterelaterede udgifter samt øgede udgifter til ejendomskat og grundskyld. Skønnet over flytterelaterede udgifter kvalificeres løbende. I budget 2017 var afsat 99,5 mio. kr. til centralt finansierede flytteudgifter, og i 2018 forventes der udgifter på 96,4 mio. kr. I budget 2018 forventes således et fald i de centralt finansierede flytterelaterede udgifter på 3,1 mio. kr.

Valg i 2017

Der er afsat 4 mio. kr. i budget 2017 til afholdelse af valg til regionsrådet. I budget 2018 er det således muligt at anvende de 4 mio. kr. til andre formål.

1.2 Anlægsbudgettet for sundhed

Region Midtjyllands investeringsplan skal sikre effektiv drift, større patientsikkerhed og høj kvalitet i sundhedsvæsenet. Udover gennemførelsen af de tre kvalitetsfondsprojekter, sikrer investeringsplanen en nødvendig modernisering og udbygning af regionshospitalerne i Randers, Horsens, Silkeborg, etableringen af et psykiatrisk afsnit i Gødstrup og psykiatrisk center i DNU samt etableringen af Dansk Center for Partikelterapi på Aarhus Universitetshospital.

Den regionale anlægsramme er i økonomiaftalen for 2018 fastsat på 2.400 mio. kr., hvoraf 200 mio. kr. kommer fra Kræftplan IV til indkøb af nyt apparatur til at diagnosticere og behandle borgere med kræft.

Anlægsrammen fordeles mellem regionerne jævnfør nedenstående tabel:

Tabel: Fordeling af anlægsramme mellem regionerne

Mio. kr.	Anlægsramme
Region Hovedstaden	754,6
Region Sjælland	369,2
Region Syddanmark	513,5
Region Midtjylland	514,2
Region Nordjylland	248,6
I alt	2.400,0

Som det fremgår, er Region Midtjyllands anlægsramme i 2018 på 514,2 mio. kr.

Investeringsplanen finansieres udover anlægsrammen af leasing og driftsanskaffelser.

Udkast til investeringsplan for 2017-2026 er vedlagt og drøftes yderligere på regionsrådets temamøde 21. august 2017. Forslag til investeringsplan forelægges i forbindelse med

budgetforligsdokumenterne 4. september 2017. Det endelige forslag til investeringsplan behandles politisk i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2018.

I økonomiaftalen for 2018 er der, med henblik på at fremme offentligt-privat samarbejde, en deponeringsfritagelsespulje på 400 mio. kr. på landsplan, hvor der kan søges om dispensation fra deponeringsforpligtigelsen i lånebekendtgørelsen. Region Midtjylland har planer om at søge puljen for flytningen af psykiatrien til Skejby. Der er i forvejen givet delvis deponeringsfritagelse til psykiatrien i Skejby, men der resterer deponeringsfritagelse for op imod 110 mio. kr. Der forventes pt., at der i 2018 ansøges om deponeringsfritagelse på 110 mio. kr.

Kvalitetsfondsprojekter

Den økonomiske ramme til kvalitetsfondsprojekter i regionerne er 4,8 mia. kr.

Tabel: Fordeling af kvalitetsfondsprojekter mellem regionerne

Mio. kr.	Anlægsramme
Region Hovedstaden	2.157
Region Sjælland	104
Region Syddanmark	651
Region Midtjylland	1.188
Region Nordjylland	700
I alt	4.800

Som det fremgår af ovenstående tabel er Region Midtjyllands andel af kvalitetsfondsmidlerne i 2018 på 1.188 mio. kr. Beløbet fordeles mellem regionens 3 kvalitetsfondsprojekter jævnfør nedenstående tabel.

Tabel: Fordeling mellem kvalitetsfondsprojekter i Region Midtjylland

Mio. kr.	Anlægsramme
DNU	241
DNV	186
Viborg	761
I alt	1.188

Det fremgår af økonomiaftalen, at "Anlægsniveauet for kvalitetsfondsbyggeri er fastsat med afsæt i et realistisk skøn for afløbet i 2018, svarende til 4,8 mia. kr. Der er i den forbindelse lagt vægt på, at kvalitetsfondsbyggeriet fortsat realiseres i overensstemmelse med indgåede kontrakter og planer." Kvalitetsfondsprojekterne er dermed fortsat forudsat gennemført ud fra de gældende planer og kontrakter.

1.3 DUT for sundhed

I forlængelse af økonomiaftalen mellem regeringen og Danske Regioner 6. juni 2017, har Finansudvalget tiltrådt bloktilskudsaktstykket for 2018 14. juni 2017. Aktstykket indeholder ændringerne af regionernes bloktilskud for 2018 i medfør af Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT). DUT-reguleringerne medfører ændringer af bloktilskuddet med henblik på økonomisk kompensation for virkningerne af nye eller ændrede love og cirkulærer.

Den samlede nettovirkning af DUT-reguleringerne for 2018 udgør i alt en regulering på 70,8 mio. kr. på landsplan, hvilket medfører, at Region Midtjyllands bloktilskud øges med 15,2 mio. kr. i 2018. DUT-reguleringerne er indarbejdet i forslag til budget 2018.

Nedenfor vises en tabel over årets DUT-reguleringer og efterfølgende redegøres der for indholdet i DUT-reguleringerne.

Tabel: DUT-reguleringer i budget 2018

Mio. kr.	Hele landet	Region Midtjylland
Oprettelse af 150 psykiatriske pladser	57,1	12,2
Øget aktivitet på sclerose-hospitaler (selvejende hospitaler)	10,1	2,2
Merudgifter til udarbejdelse af produkt-dossiers (hospitalsapoteket)	0,8	0,2
Mindre reguleringer, der placeres i pulje til dækning af ubalancer mellem årene	2,8	0,6
I alt	70,8	15,2

- *Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, lov om rettens pleje, lov om specialtilsyn, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab.*

Vedtagelse af lovforslag nr. 207 3. juni 2017 medfører, at regionerne skal oprette 150 særlige pladser på psykiatriske afdelinger. Samtlige pladser forventes etableret primo 2018, jf. økonomiaftalen for 2018.

Regionerne reguleres med 57,1 mio. kr. årligt, hvoraf 53,8 mio. kr. går til selve driften af de 150 pladser, mens 3,3 mio. kr. går til sekretariatsbetjening af visitationsforum, der placeres i regionerne.

Herved øges Region Midtjyllands finansieringsgrundlag med 12,2 mio. kr. i 2018. Midlerne placeres på psykiatri.

Den øvrige finansiering af driften af pladserne kommer gennem takstbetaling fra kommunerne samt regional egenfinansiering.

- *Bekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016 om økonomiske rammer for frit valg til private specialsygehuse m.v. og for specialiseret ambulante behandling på Øfaldt Centrene.*

I satspuljeaftalen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020, blev der afsat 9 mio. kr. årligt i perioden til øget aktivitet på de to Sclerose-hospitaler i Ry og Haslev. Der er endvidere afsat 1 mio. kr. årligt i perioden til udvidelse af fritvalgsrammen for specialsygehuse Center for Hjerneskeade og Vejlebjerg.

Regionerne kompenseres med 10,1 mio. kr. i 2018. Derved øges Region Midtjyllands finansieringsgrundlag med 2,2 mio. kr. i 2018. Midlerne placeres på fælles udgifter og indtægter – selvejende hospitaler.

- *Ændring af bekendtgørelse nr. 1463 af 2. december 2016 om danske lægemiddelstandarder.*

Lægemiddelstyrelsen har ændret bekendtgørelse om danske lægemiddelstandarder, således af sygehusapotekerne fremover skal udarbejde produkt dossiers for magistrelle lægemidler. Som en konsekvens heraf, vil regionerne have merudgifter til udarbejdelse af produkt dossiers på lægemidler. Der vil i årene fremover være udgifter til vedligeholdelse af allerede eksisterende lægemidler, samt udarbejdelse af produkt dossiers på nye lægemidler.

Regionerne kompenseres med 0,8 mio. kr. i 2018, hvorved Region Midtjyllands finansieringsgrundlag øges med 0,2 mio. kr. i 2018. Midlerne placeres på fællesudgifter og indtægter – hospitalsapoteket.

Derudover er der mindre beløb på i alt 0,6 mio. kr. for Region Midtjylland for mindre DUT-reguleringer vedrørende patienterstatning og kompensation til ægdonorer. Midlerne placeres på fælles udgifter og indtægter i puljen til dækning af ubalancer mellem årene.

1.4 Budgetforslag for Sundhed

Nedenfor er budgetforslaget for Sundhed, der er udarbejdet på baggrund af budget 2017, politisk vedtagne bevillingsændringer samt ændringer som følge af forslag til budget 2018 jævnfør afsnit 1.1, 1.2 og 1.3. De finansielle poster behandles yderligere i afsnit 5.

Tabel: Forslag til budget 2018 for Sundhed

Mio. kr. i 2018-pl	Forslag til budget for 2018
A. Finansiering	
Statsligt bloktilskud	-20.207,0
Statsligt aktivitetsbidrag	-296,8
Kommunalt aktivitetsbidrag	-4.272,9
Kompensationsordning vedr. ændring af kommunal medfinansiering (2012/2016)	-54,3
Omfordeling effektiviseringsgevinster	29,4
Finansiering i alt	-24.801,6
B. Nettodriftsudgifter	
<u>Sundhed</u>	
- Somatiske hospitaler	13.334,3
- Fælles udgifter/indtægter	2.642,0
- Psykiatri	1.764,2
- Præhospitalet	848,0
- Praksissektoren	3.452,2
- Tilskudsmedicin	1.310,0
- Sundhedsadministration	29,3
Pulje til politisk prioritering ifbm. budgetforligsdrøftelser 4. september 2017	12,7
Sundhed i alt	23.392,8
<u>Øvrig</u>	
- Andel af fælles formål og administration	647,1
Nettodriftsudgifter i alt	24.039,9
C. Anlægsudgifter	
- Egenfinansiering af kvalitetsfondsprojekter	242,3
- Brutto anlægsramme	514,2
- Brutto anlægsindtægter	-19,3
Anlægsudgifter i alt	737,2
D. Drifts- og anlægsudgifter i alt	24.777,1
E. Finansielle poster	
Andel af nettorente	41,3
Andel af afdrag på lån	294,8
Finansielle poster i alt	336,1
F. Årets resultat (A+D+E)	311,6
G. Låneoptag	
Lån til refinansiering af afdrag	162,8
Lån til anlæg	0,0
Låneoptag i alt	162,8
Henlæggelse til/træk på kassen (F-G)	148,8

Finansieringen i budget 2018 er på 24.801,6 mio. kr.

Der er nettodriftsudgifter for 24.039,9 mio. kr. samt anlægsudgifter på 737,2 mio. kr.

De finansielle poster er på 336,1 mio. kr., låneoptaget er på 162,8 mio. kr. og likviditetstrækket som følge af budget 2018 på sundhedsområdet er på 148,8 mio. kr.

2. Forslag til budget 2018 for Regional Udvikling

Regional Udvikling er rammestyrer. Rammestyringen indebærer, at øgede udgifter på et område skal modsvares af enten øgede indtægter eller reduktion af udgifter på et andet område inden for Regional Udviklings samlede ramme.

For Regional Udvikling indebærer økonomiaftalen for 2018 en samlet nettoramme på 632,8 mio. kr. ekskl. udgifter til renter.

Finansieringen af Regional Udviklings ramme på 632,8 mio. kr. består af et statsligt bloktilskud på 458,3 mio. kr. og et kommunalt udviklingsbidrag på 174,5 mio. kr. baseret på tilskud på 133 kr. pr indbygger i regionen. Satsen for kommunalt udviklingsbidrag fastholdes uændret i forhold til 2017, dog reguleret for pris- og lønstigninger. Størrelsen af det kommunale udviklingsbidrag drøftes med kommunerne i Kontaktudvalget 25. august 2017.

Endelig er der i økonomiaftalen for 2018, i lighed med aftalen for 2017 aftalt et omprioriteringsbidrag på 1 % svarende til -5,9 mio. kr.

Regional Udviklings ramme er i økonomiaftalen fastsat udgiftsbaseret ekskl. udgifter til renter. Årets udgiftsbaserede resultat ekskl. renter udviser balance. Regional Udviklings udgiftsbaserede årsresultat inkl. renter bliver på -0,9 mio. kr.

I tabellen nedenfor vises forslag til budgetrammer for 2018 for Regional Udvikling.

Tabel: Forslag til budgetrammer 2018 for Regional Udvikling

Mio. kr.	Forslag til budget 2018 (2018-p/I)
Finansiering	
i) Statsligt bloktilskud	458,3
ii) Kommunalt udviklingsbidrag	174,5
Finansiering i alt	632,8
Kollektiv trafik	325,2
Erhvervsudvikling	122,0
Miljø	40,8
Regionale udviklingsaktiviteter	46,4
Regional udvikling i øvrigt	4,7
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	77,6
Regional udvikling i alt	616,7
Øvrig	
- Andel af fælles formål og adm.	16,1
- Andel af renter	0,9
Øvrig i alt	17,0
Driftsudgifter i alt	633,7
Årets resultat ekskl. renteudgifter	0,0
Årets resultat inkl. renteudgifter	-0,9

Den kollektive trafik inkl. letbane

I forslaget til budgetrammer er der forudsat, at Regional Udviklings andel til den kollektive trafik ikke må stige i 2018 og frem. Det betyder, at i forhold til Midttrafiks høringsbudget for 2018, skal der gennemføres en tilpasning af det regionale rutenet på 34-35 mio. kr.

Midttrafik har udarbejdet et sparekatalog, hvor udgangspunktet er ruter der ikke betjener væsentlige rejsestrømme mellem større byer i hver sin kommune. Sekundært er der tale om at spare på ruter, hvor de større byer i hver sin kommune er betjent af anden hovedlinje f.eks. tog eller x-bus.

Regionsrådsformanden har drøftet sparekataloget med de enkelte kommuner, og et forslag er sendt i høring i kommunerne.

Derudover er der fortsat fokus på indtægtsfordelingen mellem regionen og kommunerne i tæt dialog med Midttrafik. I de kommende år gennemføres store ændringer, der vil påvirke indtægtsfordelingen; nye billetprodukter indføres, letbanen åbner, og der forventes indført fælles takst vest for Storebælt.

For at imødegå usikkerhed om indtægtsfordelingen lægger Midttrafik op til, i en periode, at fastfryse indtægtsfordelingen mellem region og kommuner efter den nøgle, der er anvendt i Midttrafiks regnskab 2015. På længere sigt udarbejdes en ny indtægtsfordelingsmodel.

Letbanen

Letbanen forventes at åbne i efteråret 2017 på den indre strækning, og strækningen til Odder åbner ca. 1. december. Grenåbanen forventes at kunne igangsættes i 1. kvartal 2018 med fuld drift i efteråret 2018.

Aarhus Kommune og Region Midtjylland er enige om, at der først skal betales, når varen leveres, dvs. når letbanen er i fuld drift på alle strækninger. Dette er i overensstemmelse med den oprindelige budget- og tidsplan, hvor det var forudsat at forberedelsesomkostninger lånefinansieres indtil letbaneprojektets anlægs- og forberedelsesfase er afsluttet, og letbanen er klar til fuld drift.

Letbanebudgettet ved fuld drift i 2019 er fortsat usikkert. Der er udfordringer ift., hvorvidt forudsætningerne for passagerindtægter, udgifter til billetkontrol, udstyr på perroner m.m. holder.

Budgettet for den kollektive trafik hænger sammen i 2018, ved at anvende opsparede midler hos Midttrafik til indfasningen af letbanen og halvårseffekt af det udsendte sparekatalog, som indfases fuldt i 2019.

Regionale udviklingsaktiviteter

I 2018 vil en af de primære opgaver i Regional Udvikling være revisionen af den regionale vækst- og udviklingsstrategi, som sætter retningen for arbejdet med regional udvikling – kultur, erhverv, uddannelse, mobilitet og miljø.

Rammen for arbejdet vil være FN's 17 verdensmål for bæredygtig global udvikling. Der er indledt dialog med relevante aktører, ligesom både vækstforum og det rådgivende udvalg for regional udvikling er introduceret til de 17 mål.

Vurderingen er, at verdensmålene er en relevant og ambitiøs ramme for det videre arbejde, som blandt andet skal have fokus på fælles viden og en involverende proces.

På kulturområdet vil der i 2018 blive fulgt op på resultaterne og erfaringerne fra Aarhus 2017, og der lægges op til en formaliseret videreførelse af det gode samarbejde, der er etableret mellem kommunerne og regionen omkring kulturbysatsningen.

Der vil i 2018 blive udarbejdet en ny kulturpolitik for Region Midtjylland. Det vil ske som et led i vedtagelsen af en ny Vækst- og Udviklingsstrategi. Kulturpolitikken vil ligesom Vækst- og Udviklingsstrategien generelt forholde sig til FN's Verdensmål.

Andel af fællesformål

I de ovennævnte rammer er der for Regional Udviklings andel af fællesformål sket en opskrivning på samlet 0,3 mio. kr., hvilket svarer til den almindelige p/l-regulering.

3. Forslag til Social og Specialundervisningsområdet

Budgetlægning for socialområdet er grundlæggende baseret på indholdet af Rammeaftalen, som indgås mellem regionen og de 19 kommuner. Rammeaftalen fastlægger dels det forventede omfang af kommunernes benyttelse af de regionale tilbud og dels takststrukturen for de enkelte tilbud.

Status for arbejdet med udarbejdelse af Rammeaftale 2018

Rammeaftalen består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale, der tilsammen skal sikre principper for koordinering og udvikling på tværs af kommunerne og Regionen. Styringsaftalen skal godkendes af kommunalbestyrelser og regionsrådet senest 15. oktober 2016.

I Rammeaftale 2016 blev det besluttet, og bekræftet i Rammeaftale 2018, at der i perioden 2016-2018 skal foretages en samlet reduktion af taksterne på minimum 3 % i perioden. Takstreduktionen er fuldt ud gennemført på de regionale tilbud i 2017.

Status for den kommunale overtagelse af sociale tilbud fra 2018

Der er ingen kommuner, der har ønsket at overtage regionale sociale tilbud i 2018.

4. Forslag til budget 2018 for Fælles formål og administration

Budget 2018 for Fælles formål og administration er på 683,4 mio. kr. Budgettet skal fordeles mellem de tre finansieringskredsløb. Fordelingen sker ud fra en model, hvor bidraget fra socialområdet fastlægges via Rammeaftalen, og der sker en fordeling af de resterende udgifter mellem Sundhed og Regional Udvikling.

Tabellen nedenfor viser forslag til budgetramme for Fælles formål og administration.

Tabel: Budget 2018 for Fælles formål og administration

Mio. kr. (2018-p/l)	Budget 2017	Budget 2018
I alt	683,0	683,4

Budgettet til Fælles formål og administration stiger med 0,4 mio. kr. fra budget 2017 til budget 2018. Udviklingen kan, ud over den alm. p/l-fremskrivning, forklares ved at udgifterne til tjenestemandspensioner stiger, mens der er faldende udgifter til administration som følge af tidligere besluttede besparelser.

5. Forslag til budget 2018 for Finansielle poster

Fordelingen af regionens nettorenteudgifter og afdrag på regionens langfristede gæld er vist i tabellen nedenfor. Den langfristede gæld udgør primo 2018 ca. 5,9 mia. kr.

Tabel: Fordeling af nettorenteudgifter og afdrag på regionens langfristede gæld i 2018

Mio. kr.	Afdrag	Nettorenter
Socialområdet	22,1	7,8
Regional Udvikling	8,7	0,9
Sundhedsområdet	294,8	41,3
I alt	325,6	50,0

Der er forudsat følgende:

- At socialområdet via takstbetalingen afholder udgifter til afdrag på 22,1 mio. kr. og nettorenteudgifter for 7,8 mio. kr.
- At Regional Udvikling og sundhedsområdets andel af udgifter til afdrag og renter finansieres af bloktilskud, lån til refinansiering samt af likviditet.

Det er aftalt i økonomiaftalen, at der i 2018 er en pulje til refinansiering af afdrag på 650 mio. kr. Puljen udmøntes på baggrund af ansøgning. Region Midtjylland søger fuld finansiering til afdrag. Det forventes, at Region Midtjylland får finansiering af halvdelen af udgifterne til afdrag. Region Midtjyllands andel vil i så fald være 162,8 mio. kr.

Omkring 52 % af regionens langfristede gæld er variabelt forrentet. Den variable rente er historisk lav. Der har i 2017 været eksempler på negativ rente, dvs. at regionen har modtaget rentebetaling for at låne penge. Det forventes, at renteniveauet fortsat vil være lavt de kommende år. For at imødegå eventuelle udsving i renteniveauet er der i renteudgifterne for 2018 indarbejdet, at de variabelt forrentede lån kan stige med 0,5 procentpoint i forhold til renteniveauet i maj 2017.

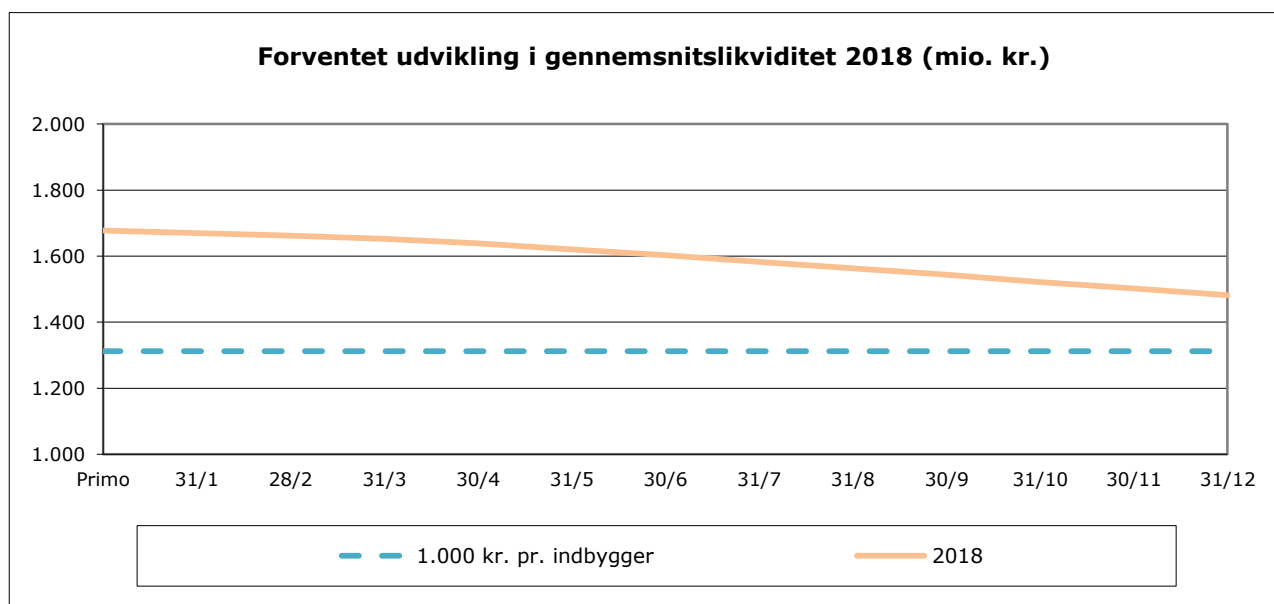
I forslag til budget 2018 er der et træk på likviditeten på i alt 148,8 mio. kr. Likviditetstrækket kommer især af, at Region Midtjylland ikke får finansiering til renter og afdrag for 144 mio. kr.

Der er vedlagt et uddybende bilag om regionens langfristede gæld inkl. leasing i perioden 2018-2021.

6. Likviditet i budget 2018

Der benyttes en model til at simulere den fremtidige udvikling i likviditeten, der tager udgangspunkt i bogføringsmønstre fordelt på løn, bloktilskud, kommunale betalinger, nære sundhedstilbud, anlæg, rente, lån og øvrige udgifter.

Ud over forbrugsmønstre hen over året, afhænger regionens likviditet af låneadgang til refinansiering af afdrag, jævnfør afsnit 5 om finansielle poster, tidspunktet for optagelse af lån samt statens betalingsprofil for satspuljemidler og kvalitetsfondsmidler.

Ved udgangen af 2018 forventes gennemsnitslikviditeten at være omkring 1.500 mio. kr. I det omfang der overføres uforbrugte anlægsmidler ud af året, vil likviditeten påvirkes positivt.

Budgetloven medfører, at Økonomi- og Indenrigsministeriet kan iværksætte ekstraordinære økonomiske opfølgninger, hvis en regions gennemsnitlige likviditet, opgjort efter kassekreditreglen, falder til under 1.000 kr. pr. indbygger. Skønnet for Region Midtjyllands indbyggertal primo 2018 udgør 1.312.000 indbyggere. Det forventes dermed, at regionen i 2018 vil holde sig over grænsen på de 1.000 kr. pr. indbygger.

7. Flerårsbudgettet for sundhedsområdet

Der er foretaget en vurdering af de overordnede forventninger til ændringer i udgifter og indtægter i de kommende år på sundhedsområdet i Region Midtjylland.

Tabellen nedenfor viser ændringer i forhold til budget 2018. Der er tale om akkumulerede tal. Det er forudsat, at budget 2018 er i balance.

Tabel: Ændringer i udgifter og indtægter fra 2019 til 2022

Mio. kr.	2019	2020	2021	2022
Indtægter				
Økonomiaftale	-100,0	-200,0	-300,0	-400,0
Omfordeling af effektiviseringsgevinster	14,5	29,0	43,5	58,0
Udgifter				
Spareplan 2015-2019	-57,0	-57,0	-57,0	-57,0
Hospitalsmedicin	80,0	160,0	240,0	320,0
Nye behandlinger	30,0	60,0	90,0	120,0
Praksissektor	25,0	50,0	75,0	100,0
Tjenestemandspension	12,0	21,0	29,0	37,0
Afledte udgifter ifbm. alle nye hospitalsbyggerier	154,9	-62,7	-193,5	-193,5
Dansk Center for Partikelterapi	6,0	11,0	16,0	16,0
Respiratorpatienter i eget hjem	34,0	72,0	92,0	112,0
Spydspidsområder AUH	5,0	5,0	5,0	5,0
I alt	204,4	88,3	40,0	117,5

Overordnet set viser tabellen ovenfor, at der er en ubalance på sundhedsområdet i 2019 på 204,4 mio. kr. I de følgende år er der en ubalance på mellem 40 mio. kr. og 117,5 mio. kr.

Økonomiaftale

Der forventes en årlig realvækst på 0,5 % - svarende til 100 mio. kr. Dette skøn er naturligvis forbundet med en vis usikkerhed. Realvæksten i 2017 var på omkring 0,1 % og realvæksten i årets aftale var på omkring 0,5 %.

Omfordeling af effektiviseringsgevinster

Det er aftalt i økonomiaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omfordeles på baggrund af bloktilskudsfordeling. Denne aftale betyder, at Region Midtjylland skal aflevere 14,5 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland mister over de ni år i alt 130 mio. kr. til de andre regioner på denne aftale.

Spareplan 2015-2019

Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Venstre indgik juni 2015 aftale om spareplan 2015-2019.

Spareplanen medfører store besparelser i årene 2016 til 2019, hvilket fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel: Besparelser i spareplanen 2015-2019

Mio. kr.	2016	2017	2018	2019
Besparelser i budgetrammer fra spareplan	-512	-602	-699	-756

I 2019 bliver budgetrammerne reduceret med 57 mio. kr.

Hospitalsmedicin

Der forventes stigende udgifter til hospitalsmedicin på 80 mio. kr. årligt.

Nye behandlinger

Der afsættes 30 mio. kr. årligt til nye behandlinger.

Praksissektoren

Der afsættes 25 mio. kr. årligt til realvækst på praksisområdet.

Tjenestemandspension

Der forventes stigende udgifter til tjenestemandspension på 8-12 mio. kr. årligt i perioden.

Afledte udgifter ifbm. alle nye hospitalsbyggerier

I de kommende år forventes der store ændringer i de afledte udgifter af de nye hospitalsbyggerier. I 2019 skal der prioriteres yderligere 154,9 mio. kr. Herefter falder flere af de midlertidige flytteudgifter bort og de sidste effektiviseringsgevinster skal afleveres af hospitalerne. Derfor vil der være et råderum på området i 2020 på 62,7 mio. kr. stigende til 193,5 mio. kr. i 2021 og 2022.

De afledte udgifter i forbindelse med nye hospitalsbyggerier behandles mere detaljeret i efterfølgende afsnit.

Dansk Center for Partikelterapi

Der skal i de kommende år afsættes yderligere 16 mio. kr. til opstarten og drift af Dansk Center for Partikelterapi.

Respiratorbehandling i eget hjem

Udgifterne til respiratorbehandling i eget hjem har gennem flere år været stigende. På grund af et stadigt stigende antal patienter, er der behov for at prioritere yderligere midler til området.

Aarhus Universitetshospital - spydspidsområder

I budget 2017 var det besluttet at prioritere 15 mio. kr. over tre år til udviklingen af Aarhus Universitetshospitals spydspidsområder. I budget 2017 blev der prioriteret 5 mio. kr. og i budget 2018 og 2019 skal der hvert år afsættes yderligere 5 mio. kr.

Afledte udgifter ifbm. alle nye hospitalsbyggerier

I de kommende år forventes der store ændringer i de afledte udgifter i forbindelse med de nye hospitalsbyggerier. Tabellen nedenfor viser de bagvedliggende tal.

Tabel: Afledte udgifter i forbindelse med alle nye hospitalsbyggerier

Mio. kr.	2019	2020	2021	2022
Udgifter				
Pulje til OPP-psykiatri mv.	40,0	40,0	40,0	40,0
Skønnede flytterelaterede udgifter inkl. ejendomsskat	56,0	20,0	-56,0	-56,0
Ny sygehusaktivitet Hospitalsenheden Vest	100,0	25,0	25,0	25,0
Leasingudgifter	6,0	65,0	78,0	78,0
Driftsanskaffelser	-9,0	-2,0	-16,0	-16,0
Indtægter				
Effektiviseringsgevinster ifbm. hospitalsbyggerier				
<i>Aarhus Universitetshospital</i>	-38,1	-193,4	-193,4	-193,4
<i>Hospitalsenhed Midt</i>	0,0	0,0	13,4	13,4
<i>Psykiatrien</i>	0,0	-5,2	-5,2	-5,2
<i>Hospitalsenheden Vest</i>	0,0	-12,1	-79,3	-79,3
I alt	154,9	-62,7	-193,5	-193,5

Pulje til OPP-psykiatri mv.

I forbindelse med udflytning af Psykiatrisk hospital i Risskov til DNU, og at hospitalet opføres som et OPP-projekt, skal der fra medio 2018 afsættes midler til betaling af OPP-kontrakten.

Puljen skal samtidig dække udgifter til OPP vedrørende køkken og forum.

Skønnede flytteudgifter

Der er i samarbejde med hospitalerne lavet et skøn over flytterelaterede udgifter samt øgede udgifter til ejendomsskat og grundskyld. Skønnet over flytterelaterede udgifter kvalificeres løbende.

Ny sygehusaktivitet Hospitalsenheden Vest

På baggrund af høj produktivitet i Hospitalsenheden Vest og et effektiviseringskrav på 8 %, er der til ny sygehusaktivitet afsat 100 mio. kr. i 2019 og 25 mio. kr. i 2020 og frem.

Leasingudgifter og driftsanskaffelse

Der er afsat midler til leasingudgifter og driftsanskaffelser med udgangspunkt i investeringsplanen.

Effektiviseringsgevinster

I Region Midtjylland er der til større byggerier tilknyttet et krav om indhøstning af effektiviseringsgevinster. Store dele af effektiviseringsgevinsterne er allerede indhøstet, men der er stadig et resterende effektiviseringskrav for flere hospitaler.

Aarhus Universitetshospital har et resterende effektiviseringskrav i 2019 på 38,1 mio. kr., stigende til 193,4 mio. kr. i 2020 og frem. Psykiatrien har et resterende effektiviseringskrav på 5,2 mio. kr. i 2020 og frem. Hospitalsenheden Vest har et resterende effektiviseringskrav i 2020 på 12,1 mio. kr., stigende til 79,3 mio. kr. i 2021 og frem.

Hospitalsenhed Midt har gennem årene afleveret for meget i effektiviseringsgevinster og skal derfor have 13,4 mio. kr. tilbage i 2021 og frem.

8. Tidsplan for den videre behandling af budget 2018

Nedenfor er tidsplanen for den videre politiske behandling af budget 2018.

Tidsplan for den politiske behandling af budget 2018

Dato	Aktivitet
15. august	Forretningsudvalget 1. behandler forslag til budget 2018
21. august	Temamøde vedrørende anlæg
23. august	Regionsrådet 1. behandler forslag til budget 2018
4. september	Budgetforligsdrøftelser
19. september	Forretningsudvalget 2. behandler forslag til budget 2018, herunder eventuelle ændringsforslag
27. september	Regionsrådet 2. behandler forslag til budget 2018, herunder eventuelle ændringsforslag

Sideløbende med den politiske behandling vil regionens ledelse være i dialog med medarbejderne via MED-systemet. Tidsplanen herfor er vist nedenfor.

Tidsplan for dialog og inddragelse af MED-systemet

Dato	Aktivitet
10. august	Forslag til budget 2018 (materiale til forretningsudvalgets 1. behandling) fremsendes til ledelsesområderne og RMU samtidigt med udsendelsen til forretningsudvalget med henblik på drøftelse i HovedMED-udvalgene og eventuel afgivelse af høringssvar.
1. september	Frist for høringssvar fra HMU'erne, hvis høringssvarene skal nå at komme med inden budgetforligsdrøftelserne 4. september.
1. september	Frist for høringssvar fra RMU.
10. oktober	RMU afholder fællesmøde med forretningsudvalget om blandt andet det vedtagne budget 2018